

Nr 310.

Av herrar **Norling** och **Carlsson, Carl**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension åt extra ordinarie ämnesläraren H. L:n Nordendorph.*

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 194, har riksdagen föreslagits "medgiva, att extra ordinarie ämnesläraren vid högre allmänna läroverket i Gävle, Hans Larsson Nordendorph, må från och med den 1 augusti 1930 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,392 kronor".

Enligt i propositionen förekommande uppgift skulle av handlingarna i ärendet bl. a. framgå, att Nordendorph "beräknas vid utgången av läsåret 1929/1930 under en sammanlagd tid av nära 15 år hava tjänstgjort såsom vikarierande eller extra lärare vid allmänna läroverk". Även i skolöverstyrelsens, av departementschefen citerade utlåtande förekomma uppgifter, att "sökandens tjänstetid i statens tjänst vid slutet av innevarande läsår torde komma att uppgå till nära 15 år". Med hänsyn därtill att sökanden jämväl under en tid av ett läsår tjänstgjort vid "statsunderstödd kommunal läroanstalt", anser dock skolöverstyrelsen, att man bör för pension tillgodoräkna honom fulla 15 tjänstår.

I själva verket torde dock av "handlingarna i ärendet" kunna inhämtas, att sökanden icke blott under "nära 15 år" utan under *fulla 15 år* innehaft tjänst såsom vikarierande eller extra lärare vid allmänna läroverk. Nordendorph tjänstgjorde under läsåret 1903/1904 vid Vadstena lägre allmänna läroverk, under tiden 26/8—10/10 1914 samt 4/12 1914—8/6 1915 vid Ystads högre allmänna läroverk, från början av vårterminen till 1 april 1917 vid Hälsingborgs högre allmänna läroverk samt från början av höstterminen 1917 till utgången av innevarande läsår vid Gävle högre allmänna läroverk. Den sammanlagda tjänstgöringstiden överstiger alltså 15 år.

Härtill kommer emellertid, att sökanden under ett helt läsår — 1908/1909 — tjänstgjort vid Jonstorps och Farhults högre folkskola. Billighetsskäl synas oss påkalla, att jämväl denna tjänstgöringsperiod tillgodoräknas sökanden, då det gäller att beräkna den pension, som kan komma att beviljas honom.

Med avseende på grunderna för pensionens beräkning har skolöverstyrelsen åberopat bestämmelserna i lagen av den 11 oktober 1907 angående civila tjänsteinnehavares rätt till pension samt, med tillämpning av bestämmelserna i nämnda lags §§ 3 och 4, ävensom de i kungörelserna nr 360/1922 och nr 280/1925 angivna grunder för bestämmande av nyreglerad pension, kommit till det resultatet, att sökandens pension bör utgå med 1,392 kronor per år, därvid iakttagits att viss reducering verkställts med anledning därav att sökanden icke med egna pensionsavgifter bidragit till sin pensionering.

Den åberopade § 3 i lagen av den 11 oktober 1907 stadgar bl. a., att två tredjedelar av lönen skola tjäna som pensionsunderlag, när det gäller tjänster närmast jämförliga med den som innehafts av Nordendorph. Av den likaledes åberopade § 4 i samma lag inhämtar man *dels* hur hel pension skall beräknas, *dels ock* att avkortad pension skall utgöra viss del av hel pension och beräknas efter vissa i lagen närmare angivna grunder.

I här förevarande fall kan givetvis icke bli tal om annat än *avkortad* pension. Vad beträffar beräkningen av det belopp, vartill sådan pension synes böra bestämmas, tillåta vi oss erinra om följande:

Den nyss åberopade § 4 i lagen av den 11 oktober 1907 stadgar, att "hel pension utgör samma belopp som det för tjänsteinnehavaren vid tiden för hans avgång gällande pensionsunderlag", varvid dock skall iakttagas, att "för tjänsteinnehavare, som under kortare tid än fem år innehaft den tjänst från vilken avgång äger rum, beloppet av hel pension skall utgöra en femtedel av sammanlagda beloppen av de högsta pensionsunderlag, vilka under vart och ett av de senast förflutna fem åren varit för tjänsteinnehavaren gällande". Med tillämpning av denna restriktionsbestämmelse har skolöverstyrelsen beräknat en eventuell pension åt sökanden efter formeln $2/3 \times \frac{3 \times 3.300 + 2 \times 3.800}{5}$.

Då det är ostridigt, att Nordendorph tjänstgjort "i den tjänst från vilken avgång äger rum" under betydligt längre tid än fem år, synes rättvisan kräva, att restriktionsbestämmelsen i § 4 icke i detta fall kommer till användning, utan bör pensionen följaktligen beräknas till viss del — enligt vår mening riktigast $16/33$ — av det belopp som framkommer vid en uträkning efter formeln $2/3 \times 3.800$ kronor, samt med iakttagande i övrigt av vad överstyrelsen anfört med avseende å omräkning enligt grunderna i ovannämnda kungörelser nr 360/1922 och nr 280/1925 ävensom under hänsynstagande därtill att sökanden icke själv bidragit till sin pensionering.

Med anledning av vad sålunda anförts — och med erinran att sökanden erhållit högsta möjliga vitsord för nit, skicklighet, sätt att behandla lärjungarna, förmåga att bland dem upprätthålla ordning samt vandel under sin tjänstgöringstid vid högre allmänna läroverket i Gävle — drista vi oss härmed föreslå,

att riksdagen måtte på så sätt bifalla Kungl. Maj:ts proposition, nr 194, att extra ordinarie ämnesläraren vid högre allmänna läroverket i Gävle, Hans Larsson Nordendorph, må från och med den 1 augustri 1930 under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension, uppgående till det belopp, som kan framkomma vid en beräkning efter här ovan angivna grunder.

Stockholm den 21 mars 1930.

N. S. Norlång.

C. A. Carlsson.